

Natorem № 98.



BIBLIOTHECA  
UNIV. JAGIEL.  
CRACOVENSIS

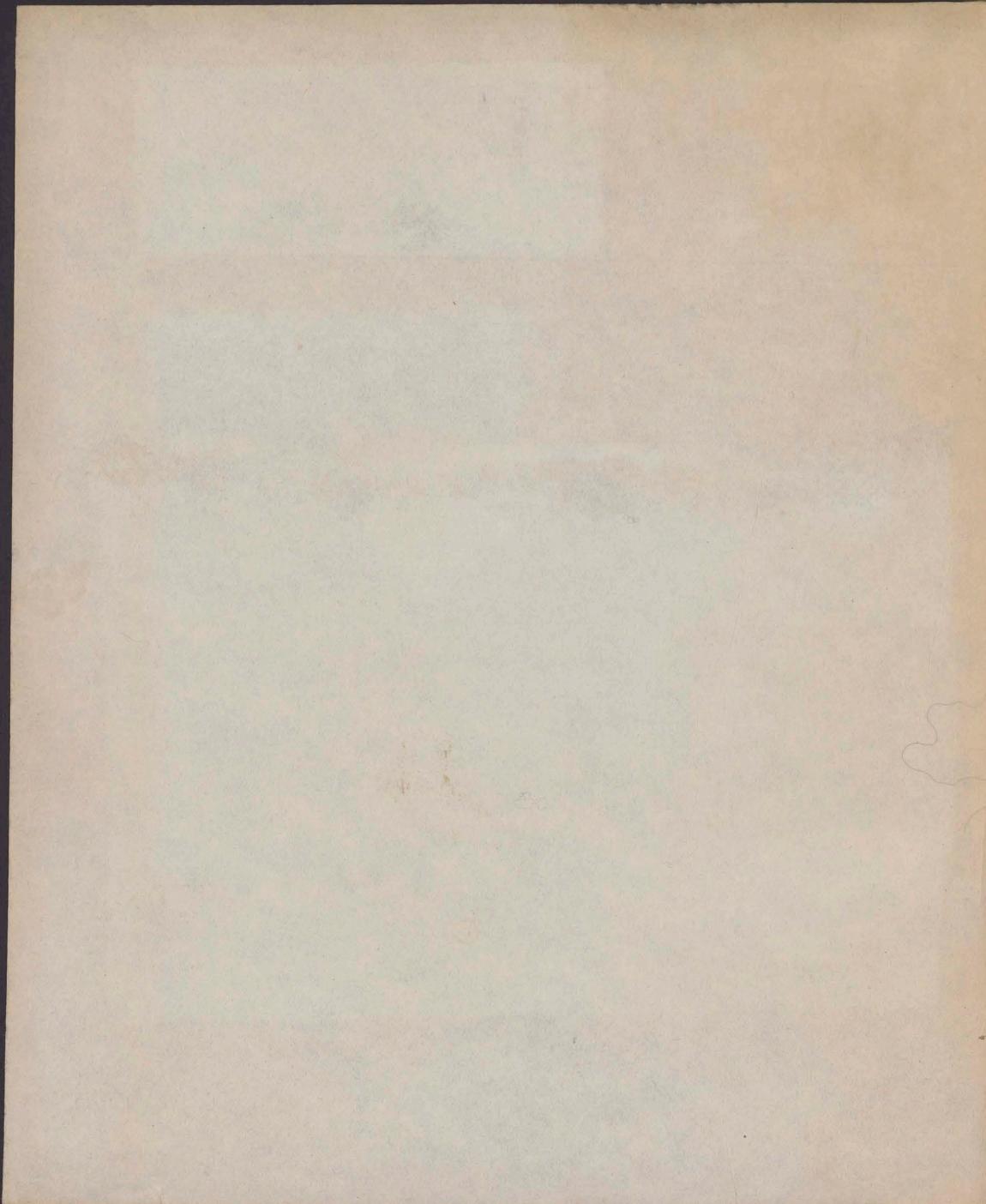
56454

I

P

Nowakowiana Stanislaus Prognostyk abo  
Przestroga z obrotów niebieskich węglów  
lennych przypaków wszelakich, które mi  
niebo porządu rymarz. 1664.

fragmentum 8 foli constans



I

P

Z

M

2

# PROGNOSTYK PRZESTROGA

Zobrotów Niebieskich, względem  
przypadków wszelakich, którymi  
Niebo przegraża nam.

M. D. LX. IV.

## PRZESTĘPNY

Po Przyjazdowym Pierwszym.

Przez



M. STANISLAWA SLOWAKOWICZA,  
w Stawney Akademiey Krakowskiey, Philozofey Doktoru,  
Astrologiey Professorā, z pilnością  
upatrzoną.

Ná Stározytny Kleynot Ich Mściov Pánov  
MĘCINSKICH.



Pięć liſtkow przy MĘCINSKICH znáduisemy Rožy  
Ze nie mnley ani wiecę, wiech mi kto wypwožy?  
Ia poniem: Liczbá taka ma ſive zálecenie  
Dlatego ia MĘCINSCY máia w wielkieu cenie.  
Tey liczby Ręce, Zwysty, Niebá zážywáia,  
I Geometra ſej w krok pieć nog náznáczáia  
Niebo pieć Zon, pieć mādrych, pieć głupich ráchuic  
Pánien; pięcia kámieni David dokázuię.  
Pieć Sophistow naywiecę dawnych czáſow byto,  
Teraz ſe tego lichá ſitá námnožito.  
Quinque ducta in decem, Milotčiwe Láto  
Przynoſią otóſ ſeſpons, džiekuyciež mi záto.

na mądro in pręgnantibus caulis patr galę decyzyie. Na statek, ażascie y ny przegacne  
ycerstwo Polskie, dobrey nie brali z tey Roże o zapłacie wassę nadzieje? wrogiście czysto-  
roć z Popłownego, z Lanowego, z Czoponego, z Rogowego, z Podymnego, &c. zesię przedko-  
mianych załug waszych, nie omylą mieli brac kontenterę, a przecięt dluo was ta mylitā prá-  
tyka, poki zdrowe do tego I. M. P. PODKOMORZEGO WIELVNSKIEGO (saluis drugich Ich  
Mcion in hoc negotio curis) na Commisjach Lwowskich nie przystąpiły consilia. Lecz  
uz tu iako widzę, lubo dopiero mowić poczyniące, o licha tuliss usta mie facundia! poznacie  
mi iescze było czaju, a iabym był krotko przypominał, że I. M. P. PODKOMORZY WIELVNSKI  
nie tylko w Cudzoziemskich Akademiac, nie tylko w żelaznych Obozach, nie tylko w Poselskich  
Izbach, nie tylko w Rycerskich kołach, nie tylko w Trybunalskich sądach, ale też y nā samych  
Dworskich, y wssytek Rzeczy: farbował Rożę swoię publikach; pozwolić mi było płaci, a  
iabym był nie zatait, że nietylko ciwiczoną w tym rzemiesle ręka, ale też y swoia głasował tę  
Rożę, substanca, kiedy w Wąrszawie po kilka rázy Heroiczna Państkiemu Maiestatowi przy-  
postach Tatarskich, Kozackich, Moskiewskich, popisała się szodrota, y ludzkość. Vdzie-  
lić mi było cokolwiek miejśca, na którym aby ieden utoczył byl perjodzik, że tey Roży, ga-  
dne perfidiey przećinko Panu nie przykurzyły dymy, bo Dom ten Zadny tego naynigrej z stá-  
rozytności swoicy prześrzegał biędu, aby go w tym gadne nie posłakowały wieki, jecby kiedy  
miał vti nocturno tumultu ad facinus; alec y ja postrzegszy sam iego, że to iest prognus-  
cego zabávā, kroby chciat wielkie Wm. M. Mci Pana in regno me eti na tak sczupley rege-  
tronat karcie, ymykam moicy de tabula ręki: będzie tak wiele wymownyeh Ciceronow, kto-  
zy diserta suą potrafią w to Suadą, jecby koloru tego, kiorymēs Wm. M. Mci Pan swoię za-  
farbował Rożę, gadne nastepuiace nie ścieńiąt wieki. Oto y moja z tym Kredensem ochotnie  
ospie, syla się Vrania, iako ta ktoria pod lichym prostego Konterfektu, wychodząc z moicy Officy-  
y cieniem, pozornego z ręki Wm. M. Mciego Pana żąda y oczekiwą koloru, aby tak przyos-  
dobiona, mitym v swiatą Konterfektem, a w Domu Wm. M. M. Pana nadzieżnym mogią zá-  
aniat się gisciem. W czym gdy goraca wnossę za nią do Wm. M. Mciego Pana instancyę,  
am się odzywam, zem iest

Wm. Mego wielce Mciego Pana  
Vniżonym sluga,

A. Stanislaus Slowakowicz, Philosophia Doctor, Astrologia Professor. m. ppe.

Dat: Crac: è loco Residentia mea, die 6. Augusti.

PIE R.

ademie, w której otoch najwięcej i wole ją tygona i mysl, aby iako ozdobnego y wysokiego Wrodze-  
nia Syn, ozdobne y wyjokie Oyczyszym krajom mogles przynieś pozytki. Wyśniadca nacsta-  
tek y same Olenderskie, Francuskie, y inße odlegle Cudzogiemskie Trakty, iakos dalekie y praco-  
wite z wielkim kosistem dla tego podejmowat peregrynacie, aby rognemi obyczaiami donciplu  
przeponerowani y lat, znaczney mitey Oyczysznie oz doby, a Rożey swey wdzięcznego przy-  
czyniteś koloru. Trudna jest powiedźiać ktos, na mlobe zapatruiac się latą prátykonac, iaka  
ma bydż slarcie. Dificile est aliquid de iuuenibus diuinare, est enim actas incerta fine  
scopo, multis mutationibus obnoxia, Twoja iednak Wielm. Mści Panie PODKOMORZY  
Roża, gdy się w tak piękne zanienioną kwiecie, komuzby była wesołych nie myn roczyta po-  
ciech? Wrożta naprzod nierne Naiasnicysym KROLOM Pojckim poddūstwo y pojuszen-  
stwo, bo też w takim ab initio suis poczęta od rastę wrydarzu, (Academiam Crac: intel-  
ligo) gdzie animi iuentutis non ad eis enem przecinko KROLEWSKIM Maiestatom  
instituantur audaciam, ale ad profundam Regibus obedientiam informantur. Prá-  
tykonala czyste Obozem posilki, madrego Trybunatom Marjsatką, ponaznego, odwaznego, pil-  
nego Ziemi Wielun, kiey Legata, Rothmistrza, y Podkomorzegego, sprawiedlinego sądom Trybu-  
nal, kim Deputata, mżnego Rycerzom Kawaleria, żarlinego Wierze S. Katolickiey Defensora,  
goracego Akad: Krak: Promotora, bonego Zakenom Dobrodzieja, szodrobliwego ubogim iat-  
muzniką, y sczyrego chętnym Saśadom diuinorum ała przyiaciela; owo zgola, wssytkiey Oyczys-  
znie prawdziwego Koronnego prognostykonala Syna. Przypomnictie to sobie KROLEWSKIE  
Maiestaty, iako się wam ta całe nie spełnila prátyka? kiedy I.M.P. WOYCIECH de Ko-  
rozweki MĘCIŃSKI, PODKOMORZY WIELUŃSKI, sczęślinie z cudzych powroćiniss  
Krąlow, na to namyslnie zaczaję Pánowania S. P. WŁADYSLAWA IV. okryta Chorągiem  
swoim zaciagnął kosistem, aby przy Włassey umierał do stojności. Komus fromotna byla ad Piela-  
wce, Zbáraz, & Zborow nyprawia; I. M. Pánu PODKOMORZEM WIELUŃSKIM glo-  
riosę myśla: bo tam tak dugo z Chorągią swoią okryta w gestych Kozackich unijal się Puł-  
kaco, oki Rożey swey wieczna nie zarumienit Stania; Zegnaycie n'y ludne Obozy, Ogniste ar-  
maty, ouczne kotły, krzykliwe trąby, gęlazne kirysie, strajne kopije, iako się wam ten niezyski  
prognostyk, kiedyście I. M. P. PODKOMORZEGO WIELUŃSKIEGO scziente illo turbin  
Suetico odwagnym pod Krzepicami, Bolesławcem, Sieradzem, Kališem, Piotrkowem i wiaty  
Rothmistrzem. Zegnaycie y wy przesviętne PIOTRKOWSKIE y LVBELSKIE Tryounaly, ia-  
koście tak wiele razy z tey nie były kontente prátyki? kiedy pomieniony gente Roseus, trz-  
räzy Deputatum, a cztery Marjsatkem bywaj y Trybunalem, madre w Trybunach sentencye  
y zdrowe o dobru pospolitym obmyślawat rady. Wy same stanow w Policę Pojelskie izby, Wā-  
janskie seymy, Wieluńskie Seymiki, rozumiem nie żatać e tego, iak wiele razy Rożey tey ve-  
ryfikowaly się wam prognostyki, kiedyście częścią na ponazne y okazał I. M. ambasaty, ca

ponieważ insa w tym kole stanęła determinata, wyrokiem parendum est Bos  
sim, które y na Rok Pąński 1664. wojskennemu Marsowi roznego pozwoliły  
gubernium, Merkuryusza mu do rady przylaczywszy.

#### R O Z D Z I A L IV.

Co za Impreza Pana Dorocznego, y Revoluciey Roczney.

**R**zadko to bywa aby ten etory znocie boiczn Bożej wstrzenieliwości, in Patriam miłości nā żadne niechce się podpisać przymerze słownie was rowany o pokoniu miał wytrzymać Traktat. Alec ja tego o potwierdzonym na Państwo nie trzymam Marsie aby on stanawyszy się toties powtorzonem watami godnym Reelekttem o potrzebna w swych oddanych memial sie postarać laſte dobrze sie w tym przyczynawszy je Fidelitas subditorum in Principem, iest takim murem Etoremu żadne nie zaspłaca ruiny. Nihil est firmius ad tutadum Principis integritatem quam fidelitate i bditorum vallatum esse. Nowsem powielenem tego je bedzieli w swych doskonale wspanioony pretensiach dla tego swego nie złożil Regimentu aby natymże Uzredzie mogł prodesse multis, na Etorym omnibus ferè nocuit. Bo taki pisse Hali: Si Mars fuerit in bono statu, in Revolutione Anni, sitq; Dominus Anni, crescat & multiplicabitur, Regi bonum obedientia, & integratatis vasallorum. Jakos koniecznieby na ten Rok tey powiezbą sforności vt hos, które na nas a parte orientis, dybia impetus, facilius rendere valeamus, bo taka iest przestroga od Astrologow: Si in Reuolut: Anni, Mars fuerit in signo igneo, veniet damnum a parte orientis. Teraz Mars iest in Leone, igneo signo. Igitur &c. Miłość między ludźmi zdrożeje bo taki rycza Reguiki nasze: Quando est Mars in domo 11. non amabunt se homines. Aże iest retrogradus, a do tego in 2da facie Leonis, tedy nasieie takichsi nowin smutnych y frasunkow dosyć; Saturnus in 3ta thoe między krenem iezgode nieccie, a mianonici: Tydom pozubalce bedzie odbierac w drodze. Venus in 5ta domo oppresa opposito Martis radio, y assistance Cauda Draconis, znacz y je biale głowę rodzące beda w strachu o których mizej. Ex Mercurio tez dochodze je siglarzow siła ale sie im rzeczy nie beda dobrze sykowac. Wą y to podobno nie zawadzi powiedzieć je w tey Revoluciey Juppiter krenkuje w domu czwartym in suo casu, a ot in iest taka obserwacja je Juppiter in 4ta in suo casu, significat in fine Anni merorem & tristiam, & miles inibit cogitationem faciendi castra & defendendi se, & orientur aliquæ rixæ ob tacita consilia. Szescie iest wysoko na Cielbie znac je to p. Bogą trzeba o nie bardzo prosic aby gnam na te dolne spuscic mizine. 3 Miesiąca zas musze co wszystkim utrapio-

wym/ wysuszym/ wyniedzonym/ napisac poddanim. Chcialbym ich pocieszyć  
z tad/ że Rąk ich znak/ na szrod Lieba osiadł/ a w nim szescie/ a Miesiac ich  
osz: bylby to cud/ żeby szescie w chlopstiey miały

Chlopie/ nie na twym to gruncie taki wyja-  
owia da Fortuny/ y dostoynosci: a do-

Roku/ raz in domo vita, drugi raz  
uignicato, zasepionym na was, w pierwym za-  
ćniemiu poglada cęstrem, o taki znoru zle. Kiedy byście mi też chcieli powied-  
zieć/ Czemuscie to sobie za znak obrali Rąka/ a Miesiac za signifikatora:  
Czemu nie Baran: Byka/Rozła/ Raby/ bobyście tymi żołnierskie kontento-

ttoraby wasze bogaciła osierwki. Czemu  
nie Lwa/ Strzelca/ Niedziwiadka/ Wodnika/ boby ci srogoscia swoia od ro-  
nie Wagi/ Bliznietu/ bo ta sprawiedlis-  
wościa/ te zas merewinnościa, przywas by staraly: Rzeczećie podobno naprzod  
tak; Moy lastawy p. Matthaytu/ ten Rąk iest nam w wielu rzeczach podoba-  
ny/

1. asta znakow czwarty/ Stany też w Rzeczposi: sa  
Gtery: Duchowry/ Szlachecki/ Rzemieslnice/ y Chlopsti. 2. Rąk chodzi na  
kilku nastu nogach/ y my też teraz ledwie sie na 1 2. nogach chodzimy na Pana  
szczynie/ bo nie dosyc mi wyprawic na Pańskie parobki y drugiego/ ale podczas  
y samosf

niemiasz krocie/ y z nas ja codzienite wyza-  
sal Karacenie/ y w nas skora od kijow y kaj-  
guga/ popadatā sie i... ruzacen. 3. Rąk chodzi opak/ y my tak/ kiedy zbiją  
we Dworze krymi/ trudno powsz na nogach/ musi na rekach iak Rąk. 6. Rąk  
choćgo palis/ warzyß/ nie piszczy/ y my/ chocb. Van skore zdjerał/ muisiemy mila-  
geć. 7. Rąk na pojazdzie iest spetny/ al.

Pany bywa/ y my  
ludziesiny w swiaty wzgardzeni/ ale Panom za ziemię Ray staniemy/ a tec sa  
przychyny moy mily p. Matthaytu/ dla cegosiny sobie Rąka wpodobali. Ma-  
them: A Miesiac dla cegosiebie sobie wzieli za signifikatora. Chlop. Dla teg  
Panie/ żeby nam w nocu przyswiecał kiedy w polu robiemy/ bo tak wielki  
nas woły, yli Pańsczyzne/ že za dnia nienta chlopek godziny/ zaścic sobie kare-  
lek ziemie. Mathem: Zapravde bolesie bardzo natak cieżka wasze niewola/ ale  
to pena peccati dżiakki/ zliscie bardzo/ y gdyby nie bylo Pana nad wami/ nie  
byloby szoszeg zwierzą nad chlopą; iednak przecie y Pan wychlostawfy was/  
miałby sie z wami iak Ociec z Synami ochodzic. Otoss ja na wasze pocieche  
potaze to/ że ci ktorzy was wiela krywde gynią/ daleko sa nedznieyst y mie-  
szesli.

lum presentowat przez godzin 4. min: 11. 14. A ten s̄wiatk przypadnie 1.  
Miesiac o godz: 10. min: 45. 59. przed purnocą nec sequetur restitutio lumi-  
nis, aż o godz: 2. min: 57. 13. po purnocy.

## R O Z D Z I A L VII.

### O Skutkach Záćmienia Miesięcznego.

**Z**adne Záćmienie nie jest tak ciche y spokoynie aby perne Climata y osoby  
na niebespiczne nie miało nāwodzić pároryzmów; zárośe nam ominosas i  
Repub: muszą rozwroźyć tempestates, które nieprzecidzimy. Wymarta quietua bu-  
ią/ donec publicis fuerint saginata malis. Takowy Niebisty postrach applice-  
walem tak Rok bialej p̄ci Polstiey/ ktora stanowi swoim nie Polstie/ ale cu-  
dzoziemskie prz. biera stroje/ ale iż niektore z nich/ nie dobrze moja kontentowa-  
ły się przestroga/ mowiąc: że Xiezy takowa należy exhorta, muszą im tu poso-  
gować. Wprowadźcie mi liby m iescę co in hac materia napisać/ boć nie wiele  
stanęła w nich melioracia/ mało nie gorzey/ iakom podczas powietrza Brak  
nie tylko kwe simpliciter, ale y cum diptongo widział/ kiedy czapka pod pioru  
swoje adornowały imperfekcia/ iż iednak pospolicie żowią sie mala necessaria,  
y ia z nimi nie życze sobie walczyć/ ale tak iż formułe sobie koncept. Powiedzia-  
łem w Rozdziale 6. że Ziemia Miesiacowi bedzie wſytko w drugim Záćmieniu  
nisi odbierała jasność/ z Kad snadno sie każdy domyslic może/ coby tak wa-  
mogła portendere violentia, kiedy ziemia ktorey wſytko Niebo swojej konmis-  
nikue dobroci/ gwałtownie ad tanti Luminaris nastepue Maiestat. Ułapę-  
trzylismy sie tego dosyć tymi czasy/ do czego nasze taktie ausus przywiodły Gyczy-  
zne/ oczym lubo mi sie fierotie otwiera pomowic pole/ zamilcze/ poniewaz pra-  
wda ludzi w ocz. kole. Bedzie tedy chcial Miesiac oddać ziemi sigiel za sigiel  
wet za wet. Nie rozumiem tego o pierwszym záćmieniu/ bo tego ledwie co oba-  
zem/ a do tego wſytnego iego Constitucya stanie po plecach Polstich/ bo Mars  
ktory sie znayduie in Horoscopo, przez trzy stopnie od Miesiąca/ a dom iego in  
medio eti fauentissimus pokazunie sie Polakom/ Turczynowi raczej y przylegla-  
ściom jego swoim przegraża cholera; ale co się tchnie drugiego záćmienia/ to sie  
poniekad na nas obostrzylo z tych przyczyn. Ułaprzod że to záćmienie prz. pa-  
dnie in domo planetæ maleficæ. 2. Mars nie jest swemu przchylny domkowi/  
bo rozniewany je go skoda podkala/ skodzi sobie radio opposito, a mowiemy  
pospolicie: Qui sibi nequam, eui bonus. 3. Miesiac applicat Saturno. 4. Stoi-  
ce in domo cadenti, Wodnic in quo Luna patitur deliquium odiosè inquietus Scor-  
pionem domum Martis; a co wieksza Merkuryus z Saturnem in Pelnią bide-

zwiadówac / z kąd nie moge nic iniego interre, tylko przedstawie latas nouata-  
es, in legibus ac institutis mutationes, dissidencie, nieszczyrości / zwady czeste / drog  
si dalekie niebezpiecze / w Religiach niezgody / y odmienne Rycerstie szescie.  
So luboc nam ta racya pochlebia sila / že sie to odprawi in signo Meridionali,  
gdzie existentes planetæ minus agunt in hæc inferiora, ob nimiam distantiam, we-  
dług filozofa. Omne agens naturale, tanto validius agit, quanto proximius est  
presso, iudicat Wodnik signum obedientiale, & eius 2. pars, taki bedzie wytrzy-  
mywac raz / spodziewać sie / że zbytema licentia bedzie vstromiona. Nicloby to  
zaczemnie Moskwie przypiąć popregorow / iżżeli sobie per media pacis (iako im tuis  
sunt Jowisz y Saturnus recepti) non coniuent, osobliwie iednak tych pogroźek /  
ma sie spodziewać Sarmatia, Tartaria, Valachia, Russia rubra, Dania, Suecia  
Meridionalis pars, y in se kraje / ktore Wodnikowi podlegaia. I onieważ Ryc  
Pruski znac / opānował na ten czas ascendens, kiedy Miesiac swey pozbedzie  
jasności / in domo cadenti, y onym dostanie sie skutkov tego zaczemnia / caue-  
ant attentare talia media, czegobv potym musieli żałowac.

### R O Z D Z I A L VIII.

O Wojnie y Pokoju.

**S**zadno tego kazydy dojdzie / iżżeli Wojna abo Pokoy bedzie tego Roku /  
przypomniawsy sobie Prognostyk Platonu / w ktorym expresse opisal :  
Tum demum Resp: beatas fore, si aut Philosophi eas regerent, aut Rectores earum  
Philosophentur. Mars za Dominus Anni, pewnie v to nie potrasi / bo niebyrosy  
nigdy filozofem / trudno też ma Philosophari, sluchajcie iakie mu qualitates przypisane  
sunt Hali. Nescius est & obliuiosus, modici intellectus & diminuti sensus, nec con-  
siderat rerum fines. Znowu : Martis est latrocinium, præda, viarum insidiae, ferire,  
comburerere, to taka iego zaleta. Rzeczy tu kto : Vtiq; przydano mu Consiliarza  
Merkuryusa / ktory zawsze crepat, że on tylko filozofia vnicie / zaczym bedzie go  
dobrze i mowal / odpowida wam za mnie Hali ; że trudno od takieg zdroju  
we capere consilia, w ktorego taki sie vstawicznie finiuia we lbie koncepty / iako  
by kogo odrwic y osukac ; gdy mowic : Mercurius est mendax, traditor, fraudulē-  
tus, verba fundit lactis, sed dolus latet in factis ; niechżeby ieno tu przyszlo do Com-  
mentu tych slow traditor, fraudulentus, &c. obaczylibyscie iakby sie tu nie jedniesz  
mu za kolnierz nalało. Do tego : Ażaz nie masz tak wiele innych wieszkow / Kto  
czy nie chybnie musi zawsze cokolwiek wynrożyć w Rzeczy. Owe niespotosy  
ne głowki / owe rapaces manus, owe niecheci przeciw Panu / dissidencie miedzy  
teim / quibus imposita est custodia legum. Zwierzchnosci Roscielney kontempty /  
znas

**C**zycielniku mily/ aby mi sie stawil w obietnicy ktora maeš odemile w Rozdziale X Kalendarza mego/ na Rok 1663: wydanego/ otoc przypominam  
Sluzenie tak roczne Saturna z Jowissem dnia 22. Paździ: godz: 7. min: 30.  
Mialbym tu okazy pisać wiele rzeczy/ ale tež expensa Druckarskie musie mieć  
na pieczy/ to iednak przypominam/ że ex quo Mars w tey Uliebā postawie sicut  
muse kwardratem ex domo Religionis do swego pałacu na wschodzie założone/  
atā Coniunctia byla in Sagittario, in domo substantiae nie može bydż dobrze. Sa-  
turnus nad Jowissem brał gore/ gás to na Pánow. Albumazar tež nie cieszy/  
gdy tak morvi: že Coniunctio Saturni & Iouis, facit aliquid ex rebus necessariis, in  
permutationibus legum, & instructionibus, & in permutatione imperiorum, & in  
aduentu ingentium rerum. Do ego chasmata, pestes, fames, sterilitas, często  
zwęzły te nawiedzają kraje/ or chznatku takie odprawia sie Coniunctie;  
Nam tylko z tą folgą/ że nā an ta Saturna z Jowissem bedzie ro-  
znowa/ iednak nie całe/ dla pomienionych racy.

R O Z D Z I A L . X.

O Chorobach

**N**yperonieyssy to jest C. Choroba, gdy piſa Astrologowie/ rza-  
dko sie trafi/ aby go ktory swoia vchybil predictia/ bo in quouis vita gene-  
re, ægritudini, locus est. Na ten iezeli zechceny vważyc naturam Domini  
Anni, ktora jest goraco sucha/ podobnych w ciałach ludzkich námozy humos-  
tow; zpruchnienie/ pnu nie donoszenie/ żył przerwanie/ Krwie z nosa cieczne/  
wiślu infestowac bednie. Merkuryjst tež przyczyni zawrotow głowy/ ląpania/  
falenstwa kasflow/ fudow maniy y melankoliy niebespiecznych. Continue  
febres, Terosany/ gore beda braly/ a trzeba o tym wiedzieć/ że calidi morbi plus  
sunt frigidis mortiferi, propter ignei motus velocitatem. Jeżeli tež po żremy na  
Conſtitucia Uliebā in Figura præueniente Arietem, tam obaczmy Lunam in  
domo mortis oppressam quadrato radio Saturni, z kąd morbi in populo beda pā-  
nomac: Mars tež infortunauit domum vitæ in eadem Figura, & in Reuolutione  
znanie diec sie retrogradus multiplicabit infirmitates calidas & siccias. Trzeba  
bedzie vchodzić tego Roku ony powieści: Polacy wiec w kuchniach zpłoga-  
korzenia z talerzow/ niż w innych narodow dadza do petraw/ osobiwie iednak  
na Wiosne y Łato/ trzeba sie wystrzegac lożnych chorob y goraczek. Na Jesieni  
zas Saturnus infortunauit obecnie domum vitæ, dāc tu pokoy fruktom/  
ktore mogą infigidre stomachum; a z tą o kwartane niebespieczna y bieguna  
te przyprawić. Suma/ lastawiey sie stawi.

## R O Z D Z I A L XI.

O Vrodzaju Polnym.

**P**anowie Gospodarze/ rádzi nam zarzucacie nieprawde/ kiedy nad nasze opisane rodzajow polnych/ inaczey ziemia swoia popisze sie wam dobrocia y szodrota; wiedziesz o tym/ ze wyracze sami nasze Progi ostylki do takiey przewodzicie odmienosczi/ gdzie nie mniej nam iako y sobie czestotycz skodzicie/ bo Bog nigdy na to iasnych nie sykowal gwiazd/ aby wam znowgna skodzily nieplodnoscia/ ale zeby tanquam cause secundax, wóz sie prace swoim posikowala y influxem/ Iżali to nie przez was takowa bywa zminie, ssona obrada: kiedy ziemię zle sprawisz/ niecz st m dbozem zasielesz: A co wieksza kiedy Dominum Deum tuum, de tua chetnie non honoras substata, wolalby drugi wilka roidzic w oborze/ anizli Kiedzja miedzy kopami/ a nie pominicie tego/ ze to prima pars Deo, secunda pars inopi, seruit pars tertia vobis. Ze Roku przeszleg ochybili dycata/ mie mysiny winni/ co insiego intendeabant astra, ale iz Bog tego postrzegi/ ze sie w Polsce na glod dla sprowadzenia dboz do Gdanska zanosilo/ ze czym zasa biegajac nie w godzie w bogich ludzi/ polożil na was arrest nieurodzaniu/ aby bezzrzeszysy sie nań/ swego nie zgłodziliscie kata. Nla ten Roc 1664. z przedcaie dobrze w pobliskich Miastach/ bylescie mieli co/ bo tak uca Astrologowie: Si Luna applicuerit Saturno in Fig: Præuent. in Arietem, signum est magna caritatis, Alec sie to podobno ma rojumiec nullo obstante impedimento, a tu dwoie interueniunt impedimenta. 1. Ze Dominus 4ta Domus fortunatus presentia louis, sam tez iest Saturnus in domo cadenti. 2. Ze non sunt aspectus maleficorum planetarum, ad 4tam domum. Zaczym zasiewaysy dobrze/ a profac p. Boga o wugesma wygodze z Liebā/ bedzie dosyc chleba. Co sie tedy tchnie zasiewkow.

Zyto y Psemicā/ lezeli nie przysufsy/ pociesy oraczą.

Jeczmien nie wiedz bedzie plentny.

Tatarce wiatr y slonce nieco przeskodzi.

Groch Bob/ Proso nie zle/ y w pieniadzach.

Oley/ bedzie w cenie dobrey.

Sogewicā nie zle sie nadia/ y Owies. In reliquo ora & labora, chceszli miec  
z kąd Czyns oddać do Dworu.

## R O Z D Z I A L XII.

O Kruſczach.

**K**idze ja to/ ze na ten Roc 1664. pewniesz y tego Zloto y Srebro/ co owo sie rzeszomo od prostoty potacza/ a sable oprawiony w Węgorzowę skorkę  
przez

Pelnia Lut: w Poniedz: po Niedz: Stóropapust: godz: 22. m. 5<sup>4</sup>. dzis Saturius/ wczoraysy krzepi sie z nienagla/ intro wiatr z sniegiem/ Szoda prz  
kra/ Czwartek dla mrozu spokojniesz/ Piatek y Sobota wytrzymua/ w Niedzieli dexter humerus Wodnika/ stawia chmury geste.

Ostá: kw: w Poniedz: po Niedz: Miesopust: godz: . dzis ledwie ni  
snieg/ intro Słonce ryb siaga/ Szoda z wiątrem/ Czwartek mroźny/ Piatek ja  
snys/ Sobo: z chmurami/ Niedz: . xre/ S. Maciey odelż/ Wtorek sie krzepi

Vlto Marcā we Szode popietowra/ godz: 9. m. 13. zchce sie mrozem na  
przeczyć przez kilka dni.

### M A R Z E C.

Pierwsza kwā: Marcā/ we Szode po S. Kajmierzcu, 14. min. 55.  
przeniesie wiatr/ Czwartek mroźny/ Piatek pod chmurę/ ora z sniegiem/  
Niedziela poprawi/ Poniedziałek 3

Pelnia Marcā/ w dniu S. Grzegorza/ godz: 9. m. 43. nastanie z mrozem/  
Czwartek: wiatr przewin/ Piatek ci siu/ w Sobote odmiana na snieg/ w Niedzieli  
iedna chwila z raną/ Poniedziałek 3/ we Wtorek mleksy wiatr.

Ostat: . Marcā w dniu S. Jozefa/ m. 37. po w bishanej na  
stanie/ spokojnie dzis y intro/ S. Benedykt/ po biale chmura/ Sobota bez  
wilgoći/ w Niedzieli niezbyt żimno/ w Poniedz: . / we Wtorek wiatr po  
wstanie/ Szoda chmurna/ y przekra.

Vlto Kwiet: we Czwartek: p. M. godz: 22. m. 50. chłodne y po  
sepne Niebo/ Piatek bez wilgoći/ Sobota wilgotna/ Niedziela nie od tego/ w  
Poniedziałek Wenus wchodzi w ryby mokre.

### K W I E C I E N.

Pierwszy dniu wietrzny/ Szoda wczoraysy wiatr ojaci.

Pierwsza kwā: Kwie: we Czwartek: przed S. Ambrożem/ godz: 21. m. 3. dzis  
z wiątrem/ intro ciepło/ w Sobote dzdyszy wiatr/ Niedziela spoko mleksa/  
Poniedziałek podejrzany/ Wtorek chłodny/ wietrzny/ Szoda pod chmurę.

Pelnia Kwiet: w Wielki Czwartek godz: 21. m. 6. dzis y intro miernie wietr  
trzynie/ w Sobote przemijająca wilgotne chmury/ Niedziela Wielkorocna/  
nie całe obwieścza/ Poniedz: pozwolt na Emmaus, Wtorek stronami chceszrepic/  
pogodna/ Czwartek wietrzny/ w Piatek Saturnus zabi słonce.

Ostā: kwā: Kwie: w Sobote przed Niedz: Przewodnia/ godz: 19. m. 1. dzis  
dobrze

Now Maia nazajutr po S. Marku godz: 9. min. 13. nastanie z wiec  
rem wilgotnym/ Niedz: vchmne/ Poniedzialek z Wtorkiem nie pewne dnia/  
Szoda stateczniesza.

### M A Y.

Pierwszy dñien/ wczorayskiego zakrawa.

Pierwsza kwa: Maia/ nazajutr po ss. Filip: y Jakubie/ dzis y intro bez  
desz/ Niedz: tenze statek chce pokazac/ Poniedz: ciepli/ Wtorek w chmurze/  
we Szode Venus brozdi/ w S. Stanislaw przepadnie strona desz/ w Piatek  
nie vsam pogodzie.

Pelna Maia w Sobote po S. Stanislawie/ godz 9. min. 43. zechce zrosic  
miejscami/ Niedz: y Poniedz: ku pogedzie/ Wtorek o wilgoti myсли/ Szoda  
sie wiatrem chlodzi/ Czwartek chmury zmyka/ w Piatek z rana bedzie odmiana  
na/ w Sobote nie iednakte Niebo.

Ostatnia kwa: Maia w Niedz: Krzyzowa/ godz: 12. min. 17. pokaze iaki  
niestatek/ w Poniedzialek cieplo/ Wtorek chlodniesz/ Szoda bez wilgoti/  
Czwartek takze/ w Piatek biale chmury/ w Sobote/ idz/ w pole na robote.

### C Z E R W I E C.

Now Czerwca w Niedz: 6. po Wielk: godz: 17. min: 19. pogrozi niepogoda/  
Poniedzialek zaydzie w chmure/ Wtorek wolny/ we Szode y Czwartek  
pogoda/ w Piatek niespotkayne powietrze/ Sobota nie przeskodzi.

Pierwsza kwa: Czer: w Niedz: Swiat: godz: 8. min: 22. dzis Niebo czym  
witaliwośc o pogodzie/ nazajutr wiatr powstaje/ we Wtorek chlodne powietrze/  
Szoda pogodna/ Czwartek takze/ Piatek y Sobota o wilgoti pomyslaia.

Pelna Czerwca w S. Trojcy/ godz: 21. min: 10. Venus oglada sie na  
desz/ zaczyn prz 3 trzy dni pierwsze/ wilgotna na przemiany odmiana/ Szoda  
z Czwartkiem posolzina/ Piatek chmura/ w Sobote Venus rochodzi w  
Bliznieta/ Niedziela chlodna y niepogodna.

Ostat: kwa: Czerwca w Poniedz: po Niedz: 2. po Swiat: godz: 2. min: 26.  
zaperzy sie na niepogode/ nazajutr sie wyrze/ Szoda z Czwartkiem posolzina  
ia/ Piatek nie odtego/ Sobota wiatr popedzi/ w Niedzieli desz przepadnie.

Now Lipca w Poniedzialek po Niedz: 3. po Swiat: godz: 0. min: 9. dzis  
pomiesiane powietrze/ intro iasniey/ Szoda y Czwartek iednaktego statku/  
Piatek y Sobota/ nie wczyni blota/ o Niedzieli wiatre.

Pier

